

POSTANOWIENIE

22 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Grzesiowski

na posiedzeniu niejawnym 22 października 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeń spółce akcyjnej w W.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 22 listopada 2023 r., VII AGa 324/23,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem częściowym z 22 grudnia 2022 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeń Spółce Akcyjnej w W. o zapłatę w zakresie kwoty 272 913,59 zł wraz z bliżej określonymi odsetkami.

2. Na skutek apelacji strony powodowej Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację.

3. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiodła strona powodowa. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c. Skarżący

podał, że w sprawie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Ponadto podniósł, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z uwagi na wyszczególnione zarzuty naruszenia przepisów prawa materialnego oraz przepisów postępowania, które miały istotny wpływ na rozpoznanie sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

4. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c.; nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest wówczas usprawiedliwione.

5. Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że skarga kasacyjna strony powodowej nie zawiera argumentów wystarczających dla uznania, że w sprawie spełniona została przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 2 lub 4 k.p.c., uzasadniająca przyjęcie sprawy do rozpoznania.

6. W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę, że skarżący nie uzasadnił należycie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. W zakresie przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. sporządzone skarżącego uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ogranicza się w istocie do przedstawienia przedmiotu wątpliwości wykładniczych. Skarżący podaje przy tym ogólnie, że w sprawie „istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie”, niemniej nie podaje, jakie przepisy wymagają wykładni. W świetle zaś ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego powołanie się na wymienioną przesłankę wymaga wykazania, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, jest przedmiotem rozbieżnej wykładni w judykaturze sądowej i na czym rozbieżność ta polega, co wymaga przytoczenia orzeczeń sądów wydanych w takich samych lub istotnie zbliżonych stanach faktycznych, względnie, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, wymaga interpretacji ze strony Sądu Najwyższego, z czego potrzeba ta wynika i z jakich powodów dotychczasowy dorobek doktryny i orzecznictwa jest w tej mierze niewystarczający (zob. postanowienia SN z 27 czerwca 2024 r., I CSK 1417/24, i z 26 czerwca 2025 r., I CSK 1620/24). Równie ogólnie sformułowane jest uzasadnienie oczywistej zasadności skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Skarżący odnosi się do kwestii stanowiących jednocześnie zarzuty (podstawy) kasacyjne, jednakże należy zwrócić uwagę, że podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Natomiast wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na wcześniejszym etapie – tzw. przedsądu. Dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie jest miarodajne uzasadnianie podstaw kasacyjnych, bo choć dla obu tych przesłanek argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Nie jest zaś rolą Sądu Najwyższego poszukiwanie argumentów uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w treści uzasadnienia skargi, jeżeli strona nie powołała ich we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (zob. postanowienia

Sądu Najwyższego: z 20 października 2016 r., I PK 59/16; z 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16; z 10 maja 2018 r., I CSK 800/17; z 30 września 2019 r. V CSK 189/19 29; z grudnia 2022 r., I CSK 1420/22).

7. Potrzeba wykładni przepisów nie występuje, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w określonej kwestii, a nie zachodzi potrzeba jego zmiany. Przedstawiona problematyka była już natomiast wielokrotnie przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, wskutek czego ukształtowało się przeważające stanowisko, że drugi i kolejne wnioski o zawezwanie do próby ugodowej przerywają bieg przedawnienia roszczenia wówczas, gdy istotnie stanowią czynność, o której mowa w art. 123 § 1 pkt 1 k.c., czyli czynność przedsiębiorczą bezpośrednio w celu dochodzenia roszczenia, a nie podjętą jedynie w celu odsunięcia w czasie momentu upływu terminu przedawnienia. W ostatnim czasie stanowisko to uległo utrwaleniu. Sąd Najwyższy w wyroku z 7 grudnia 2023 r., II CSKP 1662/22, stwierdził, że pierwszy wniosek o zawezwanie do próby ugodowej przerywa bieg terminu przedawnienia, natomiast kolejne wnioski takiego skutku nie wywołują, jeżeli po bezskutecznym zakończeniu postępowania pojednawczego uprawniony niezwłocznie nie wytoczył powództwa o roszczenie, którego postępowanie dotyczyło (tak też postanowienie Sądu Najwyższego z 23 października 2024 r., I CSK 4420/23). Jak przy tym zwrócił uwagę Sąd Najwyższy w wyroku z 6 marca 2024 r., II CSKP 1720/22, jeżeli zachowanie dłużnika po wezwaniu go przez wierzyciela do spełnienia świadczenia w sposób jednoznaczny wskazuje, że odmawia on spełnienia świadczenia nie można uznać, że nawet pierwsze zawezwanie do próby ugodowej, zostało przedsiębiorczą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Tym bardziej brak jest podstaw do odmiennego traktowania drugiego i kolejnych zawezwań do próby ugodowej (zob. też wyrok Sądu Najwyższego z 12 marca 2024 r., II PSKP 29/23). Rozważana kwestia została jednoznacznie przesądzona uchwałą Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego z 15 maja 2025 r., III CZP 22/24. Sąd Najwyższy opowiedział się przeciwko stosowaniu automatyzmu przy każdorazowym kwalifikowaniu zawezwania do próby ugodowej jako czynności, która przerywa bieg przedawnienia. W ocenie Sądu Najwyższego nie jest uzasadniona interpretacja przyjmująca przyznanie każdemu wnioskowi

o zawezwanie do próby ugodowej mocy przerwania biegu przedawnienia, bez względu na rzeczywiste intencje wierzyciela, który zainicjował postępowanie pojednawcze. Ponadto Sąd Najwyższy uznał, iż w postępowaniu rozpoznawczym istnieje miarodajna możliwość wyjaśnienia, w jakim celu złożono wniosek o zawezwanie do próby ugodowej. To bowiem w tym postępowaniu sąd ma instrumenty, aby ocenić, czy w świetle art. 123 § 1 pkt 1 k.c., w okolicznościach danej sprawy, zawezwanie do próby ugodowej spowodowało przerwanie biegu przedawnienia, czy też dochodzone roszczenie uległo przedawnieniu. Zasadą winno być przyjęcie, że złożenie wniosku o zawezwanie do próby ugodowej skutkuje przerwaniem biegu przedawnienia, jednak w okolicznościach konkretnej sprawy cel wniosku może zostać podważony. Wówczas oceny wymagać będą zewnętrzne (obiektywne) okoliczności złożenia tego wniosku.

8. Mając na względzie powyższe, w ocenie Sądu Najwyższego brak argumentów wskazujących na to, iż w przedmiotowej sprawie zachodzi oczywista zasadność skargi. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że nie każde naruszenie prawa, nawet oczywiste, przesądza o zasadności skargi kasacyjnej (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 lutego 2007 r., V CSK 485/06; z 3 marca 2020 r., V CSK 75/19). Funkcją postępowania kasacyjnego nie jest weryfikowanie wszelkich naruszeń prawa w toku postępowania przed sądami *meriti*, w tym także przed sądem odwoławczym. W orzecznictwie przyjmuje się, że o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje (a zatem nie musi wyłącznie rozstrzygać) *per se* nawet oczywiste naruszenie konkretnego przepisu, lecz istotny jest skutek polegający na wydaniu oczywiście nieprawidłowego orzeczenia, które nie może się ostać (zob. zamiast wielu postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08; z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08; z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15; z 18 maja 2023 r., I CSK 855/23). Oczywiście nietrafność wyroku ma być konsekwencją ewidentnego naruszenia prawa (postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2010 r. II CSK 36/2010; z 30 listopada 2010 r. I CSK 359/10). Oczywiście zasadność skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika, a zatem przy zastosowaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby pogłębionej analizy, przeprowadzania dłuższych badań lub dociekań,

podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie, bowiem orzeczenie sądu *ad quem* jest oczywiście nieprawidłowe (postanowienia SN: z 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15; z 14 lutego 2020 r., V CSK 483/19). Innymi słowy, uchybienia powinny być dostrzegalne w sposób oczywisty dla osoby mającej wyższe wykształcenie prawnicze (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52; z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156; z 17 maja 2018 r., IV CSK 601/17; z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18; z 21 maja 2019 r., I CSK 219/19). Skarżąca nie przedstawiła argumentów potwierdzających oczywistą zasadność skargi w powyższym rozumieniu.

9. Niezależnie od powyższego, twierdzenie skarżącej o istotnej zasadności skargi pozostaje w ścisłym związku z ustaleniami stanu faktycznego przez sądy *meriti*. Skarżąca w istocie kwestionuje bowiem ustalenia sądów obu instancji w kwestii tego, jaki *in casu* był cel drugiego zawezwania do próby ugodowej, te zaś odnoszą się do okoliczności faktycznych a także sfery motywacyjnej. Tymczasem kognicja Sądu Najwyższego ma ograniczony charakter i nie obejmuje zarzutów związanych z ustaleniami faktycznymi oraz oceną dowodów dokonanych przez sądy *meriti* (art. 398³ § 3 k.p.c.). Sąd Najwyższy jest sądem prawa, a nie sądem faktu, i nie dokonuje kontroli prawidłowości oceny dowodów przeprowadzonej przez sąd drugiej instancji, jak również kontroli prawidłowości dokonanych ustaleń faktycznych (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 11 stycznia 2022 r., II USK 384/21; z 22 grudnia 2021 r., II CSK 390/21; z 31 maja 2021 r., III CSK 152/20; z 13 maja 2021, III USK 103/21 oraz z 9 marca 2021 r., IV CSK 412/20).

10. Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

11. Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

(G.N.-J.)

[r.g.]

